

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:
Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 lei pe an.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

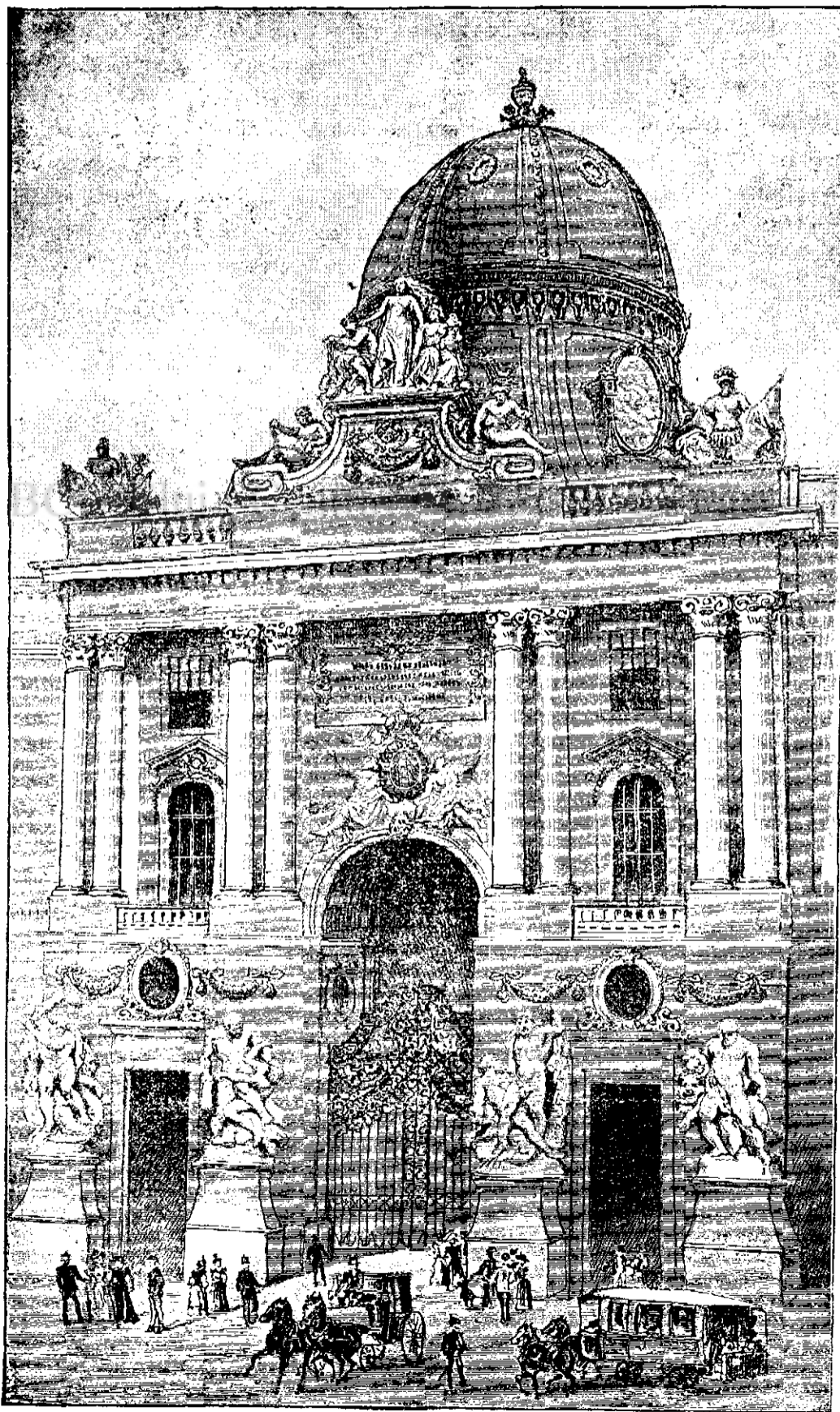
APARE:
În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:
se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

Primăvara.

Primele raze ale primăverii încep a se ivi și cu ele se deșteaptă natura amorțită peste iarnă. Cu ea se deșteaptă și speranțele în sufletul țeranului pentru viitor. Ne punem însă întrebarea: contribuit-a și dînsul cât de cât cu ceva, ce l'ar îndreptăți a avea toată nădejdea și a privi cu încredere în anul de muncă ce ne așteaptă?

În cea mai mare parte, plugarul nostru nu a folosit timpul de iarnă, cum ar fi trebuit, pentru a se prepara pentru munca ce îl așteaptă. Este un obicei foarte greșit, ca timp nici de o jumătate de an să muncească din greu și restul timpului să-l petreacă în trândăvie, în loc de a folosi și zilele unde este împedat a lucra în liber. Și, Doamne, câte nu ar putea face plugarul nostru în timpul de iarnă. Unde nu stăpânește trândăvia și nepăsarea, plugarul totdeauna găsește de lucru în casa lui, în grajd, în pod, în curte, grădină, șură și chiar și pe câmp, fênațe și pășuni. Nu mai amintim

Poarta Hofburg-ului din Viena. (Vezi: „Foita“).

aci norocul, ce dă peste omul nostru, dacă știe și vre-o meserie, cu care se îndeletnicește în timp de iarnă și care îi aduce poate tot atâta venit și sigur decât pământul ce îl muncește din greu toată vara și la urma urmelor se poate întâmpla să nu se aleagă după el cu nimica în acel an.

Dar' cum am zis, să lăsăm acum acestea și să ne uităm înainte ce putem încă ajuta pentru a ne asigura o recoltă mulțumitoare pentru anul acesta. Chiar și dacă vremea ne-ar fi împotriva, totuși pregătind la timp și cu pricepere toate, ce asigură o bună reușită a culturilor noastre, nu vom fi păgubiți în așa mod ca în cazul când lăsăm totul la voia întâmplării.

În prima linie trebuie să ne îngrijim de pământul, căruia încredințăm sămënța și prin urmare și nădejdea în recolta viitoare. Îl vom ara cu cea mai mare băgare de seamă, mai ales dacă abea cu această ocaziune introducem și gunoiul în pământ.

O deosebită importanță trebuie să dăm sămënței ce vom folosi, căci nu de geaba

Domnii abonenți sunt rugați a ne trimite prețul abonamentului.

zice proverbul prea adevărat că: precum vei sămăna așa vei recolta. Sămënța înainte de toate trebuie să fie proaspătă, adecă din anul precedent, altcum o mare parte din ea nu mai încolțește; apoi să fie mare în bob și grea. Numai din astfel de semințe ne putem aștepta la plante viguroase, care la rîndul lor vor produce alte semințe, multe și frumoase. Mai trebuie să îngrijim ca sămënța să fie curată de semințe străine și mai ales de semințe de burueni. Acestea mai ales, dacă vin într'un pămënt bine pregătit și gras, cresc mai repede ca plantele noastre cultivate și nu e deci mirare, că le întrec, le înecă, așa că toamna putem zice că recoltăm burueni, ear' nu ce am dorit să avem. Unde mai punem și împrejurarea, că buruenile sacă de geaba pămëntul de o mare cantitate de materii nutritive și umezeală, de care s'ar fi folosit plantele noastre cultivate. La sămënță nici-odată să nu fim cruțatori în cheltuiala, ce am avea la procurarea ei. O sămënță recunoscut de bună, nici-odată nu este prea scumpă.

Bine înțeles, că sămënța poate fi cât de bună și totuși nu ne va putea da rezultatele dorite, dacă nu este sămănată la timp și în bune condițiuni. Să fim deci luători aminte și în această privință.

O bună gospodărie nu poate exista fără vite bune. Acum primăvara este timpul fătutului a majorității animalelor noastre domestice. Vacile și epele de a fâta trebuie să fie pregătite prin nutriție îmbelșugată, a produce feți bine dezvoltate. Dintr'un vițel, mânz, sau miel, care vede lumina zilei slab, pipernicit,

FOIȚĂ

Poarta dela Hofburg-ul din Viena.

Palatul care servește ca locuință Împăratului și Regelui nostru în Viena este cunoscut sub numele de Hofburg sau și numai Burg (castel). El constă dintr'un complex de clădiri ridicate în diferite epoci ale timpului și în diferit stil. Cea mai veche parte a Burgului este așa numită »Curtea elvețiană« zidită în secolul XIII. De atunci încoace i-s'a tot adăugat alte clădiri, care de care mai mărețe și a căror strălucire o putem însă aprecia mai mult în interiorul decât exteriorul lor. Aceste clădiri întrelăstate de curți și grădini împodobite cu diferite statue păstrează comori, ce numai o casă

ca vai de el, arare-ori va ajunge să devină o vită frumoasă. Ori cum ar fi mamele, care alăptează, trebuie să aibă mâncare îndeajuns, ca să poată produce laptele trebuincios hranei fătului pe de-o parte, ear' pe de altă parte ca prin acest lapte să ne servească și ca un izvor de câștig însemnat din creșterea vitelor.

Tot acum este timpul, dacă nu ne-am îngrijit deja de mai nainte, să ne gândim a asigura vitele noastre de nutrețul trebuincios în cursul verii și a chibzui de pe acuma pentru cel de iarnă. Vitele de muncă le ținem peste vară și toamnă, ca să zicem așa, mai mult în jurul casei, ca să le avem la îndemână. Sunt însă cele de prăsilă și cele tinere, pentru care trebuie să ne îngrijim de pășunea necesară, căci a le hrăni la grajd ne-ar veni prea scump

Vara mai ții vitele de multe-ori și »unde dă D-zeu«, după zicala Românilui, însă pentru iarnă în tot cazul trebuie să ne strîngem la timpul seu nutrețul trebuitor. Fenațele noastre naturale, de regulă ne dau recolte foarte nesigure și în asămănare cu cele artificiale (măestrite) și foarte mici. De aceea să nu pregetăm a ne sămăna o suprafață îndeajuns cu trifoi, măzeriche și alte plante de nutreț, dela care avem totdeauna un folos dublu. Întâiu recoltăm o cantitate mai mare de nutreț bun și apoi cele mai multe din ele ne și îmbunătățește pămëntul, ele ni-l îngrașe.

Aceste trei momente, de o mare însemnătate, am voit să le atingem în munca de primăvară a agriculturului și anume: prepararea îngrijită a pămëntului pentru sămănăturile de primă-

domnitoare veche și puternică cum este a noastră poate avea.

Una din părțile acestui palat, care atrage cu deosebire vederea visitorului este mărețea poartă dinspre piață Mihael (Michaeler Platz), a cărei vedere o dăm în ilustrațiunea din Nr. present. Ea este provăzută cu o mare cupolă (boltitură) ear între intrări e împodobită cu patru grupe colosale ale zăului Hercule, sculptate în piatră nisipoasă de către renumitul sculptor Mathielly. Aci înaintea porții este proiectată o rotundă (piață rotundă), care încă nu este terminată. Totuși visitorii Vieni vor putea remarca aci, în dreapta și în stînga acestei porți două fîntîni țîșnitoare, care fac parte din ociețele de înfrumșetare ale rotundeii despre care am amintit.

vară, procurarea unei semințe bune și grija pentru vitele noastre. Să fim cu luare aminte și să folosim timpul și repaosul de iarnă într'un mod vrednic de un agricultor harnic și prevăzător.

DIN LUME

Episcopul gr.-oat. din Oradea-mare. »Unirea« este informată din izvor autorizat, că în curînd va fi numit la acest scaun vacant P. S. Sa Dr. Demetriu Radu, actualul episcop al Lugojului.

Înțelegerea între Austro-Ungaria și Italia. Ziarul din Geneva »Caffaro« e informat, că în cercurile parlamentare italiene se menține știrea, că guvernul italian a dat mână liberă Austro-Ungariei în Balcani, ear' în schimb Italia să capete Triento, mai departe s'a învoit la ocuparea Tripolisului.

Albanezii se pregătesc de răscoală. Posturile dela graniță ridică șanțuri și tae căi de-alungul hotarelor muntenege. Edhen pașa merge în villaletul Cossovo în fruntea a șese batalioane. Mobilisările continuă. Unele batalioane din rezervă se opun chemării sub arme. Anarchia e deplină. O bandă albaneză a pătruns în închisoarea din Katcharik și a liberat 70 de robi albanezi. Bandele bulgare lucrează cu bărbăție. Oamenii lor au săvîșit omoruri politice în Velles și Srumița.

Ciocnire între Bulgari și Turci. Intre satele Obosnica și Prezova au fost lupte sângeroase între bande

Femea îndărătnică.

— Acum un an mi-te plîngeai de femeea ta.
— Da... Acum un an.
— Acum nu te mai plîngi?
— Nu, dragă.
— De ce!
— Am găsit un mijloc...
— S'a schimbat?
— Da de unde!
— Păi atunci?
— Să vezi. Am găsit un mijloc...
— Ce mijloc?
— Ingenios! Ai să te miri...
— Spune-mi-l și mie.
— Nevasta mea, Constanța, fie din ereditate, fie din pricina educației dobîndite în pension, are un obicei urît: să facă totdeauna contrarul de ceea-ce vreau eu.

bulgare și trupe turcești. Turcii au bătut pe Bulgari. Dintre Turci au căzut un ofițer și 7 soldați.

Mare grevă în Olanda. Svonuri îngrozitoare circulă prin Olanda. Este vorba de o mișcare a lucrătorilor, care va fi mai teribilă decât toate mișcările de până acum. Toate telegramele și scrisorile șefilor socialiști sunt confiscate. Guvernul a dat ordin, ca la cel mai mic semnal de răscoală trupele să facă uz de arme. Aproape 20,000 de soldați, câți au fost recrutați în ultimii trei ani, au fost puși în mișcare. În Amsterdam sosesc trupe mereu. Podurile și stațiile căilor ferate sunt păzite de soldați. S'au făcut chiar întăriri.

Societate rusească de navigație. Guvernul rus a înființat o administrație centrală specială separată de ministrul de finanțe, pentru navigația pe Dunăre și Marea-Neagră. Actuala societate »Gagarin«, care se află în lichidare, se va desființa, și tot materialul va trece la noua administrație.

Macedonenii victorioși. În lupta de lângă satul Vladimirov, bantele lui Sarafoff au secerat victoria. Turcii au fost siliți să se retragă.

Invătățuri din pățaniile altora.

Sfârșitul petrecerii.

— Ce ai, Ioane, întrebă pretorul pe servitorul, care tocmai intra, punând de-o parte ordinațiunile la care cetea întins pe divan.

— Au sosit, mă rog.

— Cine?

— Cărcimarul pe cari l'ați citat pe astăzi și trei tineri.

— Serios?

— Da. De pildă eu vreau să es cu ea la preumblare...

— Bun.

— Ea se bolnăvește la moment de ceva: migrenă, masea, reumatism, junghiu, mai știu eu ce... Vreau să mânânc într'o zi curcan cu caise, de pildă. Imediat îmi spune că nu poate suferi caisele sau că curcanii sunt scumpi. Așa cu toate lucrurile.

— Ce spui?

— Am suterit mult din cauza asta.. Dar..

— Dar?

— Am găsit remediul. Și ce remediul! Să-ți spun. Poate te însori și iei o nevastă tot ca a mea.

— Ii trimite de pildă o prietenă invitație la o serată plecticoasă, unde trebuie să stai

— Trimite-i în cancelarie la scriitor, îndată vin și eu.

— Îndată.

Pretorul le-a urmat în curând și zicând cătră scriitor să iee la protocol întrebările și fasiunile despre orele de închidere a cărcimelor, zice:

— D-Voastră sunteți cărcimar?

— Da! dar' ne merge rău, că-i...

— Destul, întrerupe pretorul. Știi D-Ta când e ora de închidere?

— Așa s'a vestit cu toba, că dela Sf. George până la Sân-Mihaiu la 10 și dela Sân-Mihaiu până la Sf. George la 9 ore.

— Așa e junilor? întrebă pretorul pe cei trei tineri.

— Așa e, și noi știm aceasta

— Atunci ce înseamnă »ora de închidere«?

— Acea, că peste acel timp nu mai este iertat să stai în cărcimă, care trebuie închisă.

— Apoi vedeți, zise solgăbirul, pe D-Voastră tot v'au pîrit gendarmii că Duminecă a-ți stat până după miezul nopții, cu toate-că v'a provocat să mergeți acasă și pe cărcimar să închidă.

— Așa e, zise cărcimarul, dar' așa de bine își petreceau acești tineri, încât n'am îndrăsnit să-i scot afară și numai atunci scăpară de cătănie.

— Bine, zise pretorul o să port socoteală de această împrejurare și fiindcă nici unul nu a-ți fost încă pedepsiți, vă pedepsesc pe fiecare numai la plata a câte 10 fl., ear' pe cărcimar la 30 fl., cari aveți să-i plătiți în timp de 15 zile, la cas contrar, primiți câte o zi închisoare.

Pentru-că:

»Ospetarii și cărcimarii, cari în cărcimile sau ospetăriile lor primesc oaspeți și după ora de închidere și cari nu se supun la provocările agenților administrativi, precum și aceia cari înaintea acestora ascund oaspeții, se pedepsesc cu 50 fl., ear' dacă aceasta se repetă după un timp mai scurt de doi ani, până la 200 fl.« (Art. de lege XL. (40) §. 74 din anul 1879).

până pela trei noaptea, să ascuți prostii, să caști, să joci cărți...

— Da.

— Eu cetesc invitația și iau imediat măsuri.

— Ce măsuri?

— Să vezi. Mă fac că nu știu nimic și încep să laud casa prietenei în chestie. O laud și pe prietena că e frumoasă, că e așa, că e pe dincolo. Constanța, nevasta mea, deja începe să strîmbe din nas și să zică: »Unde vezi d-ta atâta frumsețe? Mă mir!«

— Bun.

— Pe urmă exprim dorința d'a merge la seratele zisei prietene.

— Ah! Ah!

— Atunci nevasta mea, care pân'aci era hotărîtă să meargă la serată, se schimbă

Concurs literar.

Ministerul român de agricultură, industrie, comerț și domenii, escrie următorul concurs:

Se aduce la cunoștință generală, că urmând a se edita o scriere de compendii pentru instrucțiunea lucrătorilor agricoli, angajați la ferme pepiniere, ministrul publică concurs pentru cele mai bune lucrări în ramurile agricole, în condițiunile următoare:

Lucrările se vor întocmi urmând în liniamente generale programele analitice publicate în Monitorul Oficial Nr. 162 din 23 Octomvrie 1902. Lucrările trebuie făcute în termeni cât se poate de populari, potrivit cu priceperea absolvenților cursului primar. Primirea lucrărilor manuscrise pentru acest concurs se închide la 1 Martie v. 1903. Lucrările manuscrise vor trebui să fie prezentate ministrului, direcțiunea Agriculturii, în plic închis, cu un motto pentru fie-care în parte. Pe plic se va indica pentru-ce ramură e prezentat manuscrisul în concurs. În plic separat cu același motto se va indica pe o coală de hârtie numele, pronumele și adresa autorului. Premiile ce acordă ministerul pentru lucrările acestea sunt:

	I.	II.
Pentru agricultură	300	și 200 lei
Pentru creșterea, înmulțirea, îngrijirea vitelor și lăptăria	250	și 150 »
Pentru creșterea vermililor de mătăsă și extragerea mătasei	200	și 100 »
Pentru creșterea albinelor și extragerea mierei	200	și 100 »
Pentru cultura viiei	250	și 150 »
Pentru fabricațiunea și conservarea vinului	250	și 150 »
Pentru cultura arborilor roditori	200	și 100 »
Pentru cultura zarzavaturilor (legumelor) și a florilor	250	și 100 »
Pentru aritmetica agricolă	250	și 100 »

Ministerul acordă pe lângă un premiu și un număr de două sute broșuri.

Lucrările premiate rămân proprietatea ministerului.

ca prin minune, numai ca să mă contrazică: »Ă! da, ai potti să-i faci curte! Să petreci! E greu! Afară plouă, ninge. Timp imposibil! Altă dată! Să mai pun corsetul acum, după masă!« Eu stăruiesc: »Aidi, dragă, fă-mi plăcerea!« Ea se încăpăținează și mai rău. Și când ved că se desbracă ca să se culce, atunci răsufli.

— Ai reușit!

— Am reușit! Atunci zic: brava metodă! Plec la oraș pe unde am gust să mă duc și scap de chinurile sindrofiei de mahala. Îți place?

Mai e vorbă.

— Am găsit ca Pasteur mijlocul d'a mă feri d'o boală, d'o suferință.

D. Teleor.

Rapița.

(Brassica napus oleifera).

(Urmare și fine).

(Reproducerea interzisă).

Prepararea pământului.

O deosebită îngrijire vom da preparării pământului pentru rapiță. Cu cât vom ara mai des și mai adânc, cu atât va prospera mai bine. O gunoie proaspătă cu bălegar o suferă, ba încă ajută foarte mult la dezvoltarea ei.

Sămănatul.

În cele mai multe regiuni rapița de toamnă se samnă în primele zile ale lunii August; în ținuturi reci însă și mai de vreme. Unde toamnele sunt lungi și frumoase, se poate sămăna încă și în Septemvrie.

Sămënța va fi cât se poate de mare în bob. Sămănatul se face pe arătura deja grăpată și se introduce în pământ, dacă a fost sămănată prin împrăștiere, tot cu grapa. Mai favorabil este a se sămăna cu mașina în rînduri dela 40 până la 50 ctm. îndepărtare și într'un pământ mai rău chiar și la 30 ctm. Cantitatea de sămënță este 5—10 litri pe jugăr, sămănată fiind cu mașina în rînduri, și 10—20 litri prin împrăștiere.

Cultivătorii mici obișnuiesc a transplanta rapița pe câmp. În cultura mare aceasta devine imposibil. Rapița de primăvară să samnă cât se poate de timpuriu, adică pe la finele lui Martie și începutul lui Aprilie. Cantitatea de sămënță va fi ceva mai mare ca a celui de toamnă.

Lucrările de întreținere.

Gerurile timpurii și seceta înainte de a da iarna, poate nimici recolta întreagă. Umezeală prea mare și continuă face ca rădăcinile să putrezească. Când rapița a răsărit prea des, mai ales când este sămănată cu mâna, se va rări cu grapa încă înainte de iarnă.

Nici o plantă nu are să suferă de atâtea insecte ca rapița și cu deosebire rapița de primăvară. Efectul distrugător al lor se va resimți cu atât mai mult, cu cât se cultivă mai puțină rapiță în aceeași regiune. Mijloace în contra lor puține se cunosc și și acestea s'au dovedit neîndestulitoare.

Dacă din una sau altă cauză a perit rapița și mai este timp până a da în iarnă, vom sămăna de-a doua-oară tot cu rapiță sau, dacă permite planta următoare, vom sămăna locul cu vre-o cereală de toamnă; în cas contrar pentru a folosi locul îl vom cultiva primăvara următoare cu rapiță de primăvară sau cu o altă plantă potrivită plantei ce are să urmeze.

Recolta.

Când se apropie recolta trebuie să fim foarte băgători de samă, ca să nimerim momentul potrivit pentru tăerea rapiței. Mai repede recoltăm rapița când ne folosim de mașinile de cosit și anume atunci, când câmpul trece

într'o culoare cam roșietică-gălbue. Când cosim cu coasa, putem aștepta cu recoltatul până ce tecile mai de jos încep a căpeta o culoare brună și când culoarea câmpului cu rapiță este deja galbenă.

Când ne folosim de secere, rapița poate fi și mai coaptă și când dispunem de lucrători îndeajuns, vom secera numai des-de-dimineață sau noaptea, când tecile sunt moi și sămënța nu se scutură în cantități așa de mari ca în cursul zilei. Dacă timpul este sigur, lăsăm rapița în pale (poloage, brazde) pentru-ca să se mai coacă; în cas contrar o ridicăm în căpițe sau, ceea-ce este mai bine o așezăm în cilindre, în care plantele sunt așezate astfel, încât virfurile lor stau la mijloc. Ici-colea mai este obiceiul a lega rapița în snopi, care apoi se clădesc în clăi sau jumătăți sau cilindre. Rapița bine coaptă se cară de aci la arie. Încărcatul trebuie să se facă cu multă îngrijire, căci altcum se poate pierde prin scuturare chiar și jumătate din sămënță. Totdeauna vom așterne între cară și între căpițe câte un țol pe care cad sămënțele scuturate. Căratul însuși se va face pe cât se poate pe timp răcoros și înainte de a se usca roua.

Treeratul se face foarte ușor. Mai adese-ori se treeră cu vitele și cu batosa (mașina de treerat), mai rar cu imblăcii. Semințele încă necurățite se întind într'un strat cât se poate de subțire, până când se usucă bine; apoi se curăță de pleavă și de semințe străine și numai atunci se pot ridica în straturi mai groase.

Față cu grânele, cultura rapiței este mult mai nesigură. Pe când la cerealele noastre observăm că în zece ani se ivește câte o singură recoltă rea, la rapiță să întemplă aceasta, în tot acest restimp, de două-ori și chiar de trei-ori.

Ca recoltă mijlocie avem pe un jugăr 7—10 hectl. à 65—68 klgr. Ea se poate ridica însă și până la 15 hectl. pe jugăr. Rapița de primăvară ne dă 5—10 hectl. pe jugăr.

Recolta paelor, care se poate folosi ca nutreț și așternut vitelor, se urcă pe jugăr la rapița de toamnă la 1.6—4 tone (1 tonă=1000 klgr.) dintre care $\frac{1}{3}$ aproximativ vine pe teci. Rapița de primăvară produce pe jugăr 0.7—1.3 tone de pae.

Lintea.

Cultura lintei este mai puțin răspândită decât a mazerei și fasolei, din cauza nesiguranței recoltelor. Avem și o varietate de toamnă, care la noi însă nu reușește. Ea cere un pământ mijlociu sau și năsipos, bogat în calcar (var). Afară de aceasta locul trebuie să fie bine curățit de burueni. Să samnă în rînduri pentru a se putea prăși, sau și în amestec cu orzul în proporțiune: $\frac{1}{3}$ orz și $\frac{2}{3}$ lințe. La recoltă se poate separa apoi prin vînturat lintea de orz. Sămănam în rînduri 0.8 hectl. pe jugăr; prin împrăștiere mai mult. Vom începe recolta când păstăile cele de jos încep a dobândi o culoare brună, cu toate-că coatoarele și foile sunt încă verzi. În termin mediu recoltăm de pe un jugăr 8 hectl. à 80 klgr, ear' pae 0.4—0.6 tone de pe jugăr. Ce privește lucrările de cultură la lințe, ele sunt identice (asemenea) cu ale mazerei.

Primitorii „Bunului Econom“, cari nu doresc a-l abona pe viitor, sunt

Medicul casei.

Vegetarianismul. Există o seamă de oameni, cari sunt de credință, că proced corect, dacă nu mănâncă carne, ci numai plante. Acestia se numesc *vegetariani*, fiindcă se nutresc numai cu vegetale, adică plante. Și între vegetariani deosebim două grupe. Una se mărginește a mânca numai substanțe ce provin direct din plante, pe când cealaltă pe lângă vegetale permit mănecarea, și a produselor animale, fără a fi trebuință a le omori, precum este d. e. laptele, brânza, ouăle, untul etc. Această grupă de vegetarieni o întâlnim adese în ținuturi muntoase, unde oamenii sunt bine hrăniți, muncitori și puternici. Altcum stă cu aceia, cari se hrănesc numai cu vegetale (plante). Înainte de toate trebuie să știm, că stomacul omului cu greu poate primi cantitatea indigestivă de nutreț vegetal, ca să-l mistue și să se folosească de materiile nutritive ce conține. Ar trebui să mâncăm cantități colosale de pâine, urez, cartofi, mămăligă și legume, ca să ne nutrim cum se cade. S'a făcut socoteala că trebuie să mâncăm un volum de zece-ori mai mare de vegetale, care să conțină aceleași materii nutritive ca un volum de mâncare animală. Omul care se nutrește numai cu vegetale, este mai puțin viu și energetic; gustul de a munci scade. Popoarele care se nutresc numai cu vegetale sunt și mai expuse boalelor molipsitoare. Din punct de vedere medical, nutrirea numai cu vegetale nu este aprobată.

Pentru femei.

Tocană de pește.

Să curăță peștele și se taie în bucăți, strângând sângele dintr'insul; se sară bucățelele și se presară cu puțin ardei roșu [paprică], apoi se pune în cratiță peste mai multă ceapă tăiată și prăjită în unt-de-lemn, se adaugă și sângele lui și se lasă să se rumenească puțin; pe urmă se acopere cu apă și se pune să fiarbă în voia lui. Se servește în zama lui. Este bine a se alege pește gras pentru tocană și să i-se pună și puțin vin alb pe când ferbe.

Sarmale de varză acra de post.

Se prăjește orezul în unt-de-lemn până când ia o față aurie; apoi se prăjește o ceapă sau două, tocate, tot în unt-de-lemn până se rumenește și se amestecă cu orezul, cu sare, piper și stafide mici fără sămburi. După-aceasta se pune în foi de varză, după-ce ele au luat o fertură mai nainte; se fac sarmale și se așează la foc cu apă și unt-de-lemn până se moae îndejuns.

PENTRU MESERIAȘI

Lacul ordinar al tēmplarului se compune din: Gumă-lac-albă 750 grm., sacăz (mastic) în lacrimi 64 grm., alcool de 90 grade 1 litru. Se topesc toate fără a fi încălzite în o sticlă, îngrijind ca să fie bine închisă. Acest lac foarte solid și foarte colorat, servește de a da lustrul mobilelor în mahon. De obicei e foarte turbure, însă tēmplarii astfel o întrebunțază.

Cum pilim, strugim și gravăm sticla? Aceste operații se fac cu instrumentele ordinare, cu care se lucrează ferul, cu o singură condiție, ca să muiem în continuu aceste instrumente, tot timpul cât lucrăm în esență de terebentină sau în benzină, în care s'a topit foarte multă canforă.

Advocatul poporului.

Insinuarea puștilor scutite de dare se face verbal sau în scris la primăria comunală sau la oficiul orășenesc de dare, despre ceea-ce se eliberează în mod gratuit o adeverință. (Art. de lege XXIII, §. 16 din 1883; ordinul ministr. de finance Nr. 39.280 din 1883).

Când galițele se îmbolnăvesc sau mor deodată în număr mare, proprietarul lor este dator a anunța aceasta îndată la primăria locală. Apoi va separa cele sănătoase de cele bolnave, ear' cele moarte le va îngropa în pământ la o adâncime de cel puțin o jumătate de metru. Înainte de a trece 8 zile după cel din urmă cas de moarte sau îmbolnăvire a vre-unei paseri de casă, nu este iertat a duce din locul sau comuna în care bântue molima în alte comune spre vânzare. (Ord. ministrului de agricultură Nr. 37.340 din 1894).

DE-ALE BĂNCILOR

»**Poporul**» institut de credit și economii în Lugoj și-a convocat a II-a adunare generală pe ziua de 9 Martie n. a. c. Bilanțul pe anul 1902 l-a încheiat astfel: active 534.451 cor., pasive 518.855 cor. și profit curat 15.596 cor. Capitalul social este 120.000 cor. Depuneri a avut 273.865 cor. Cambii reescomptate 107.445 cor. Director executiv este dl Ioan Boroș.

»**Sebeșana**», institut de credit și economii în Sas-Sebeș își va ținea a X-a adunare generală la 16 Martie n. a. c. Din raportul Direcțiunii extragem următoarele asupra gestiunii din anul trecut: Capitalul social este 100.000 cor. Active a fost 847.017 cor. Pasive 824.721 cor. și 22.296 cor. Profit curat. Depuneri spre fructificare a avut 498.605 cor., ear' cambii reescomptate 107.605 cor. Director executiv este dl Zevedei Murășan.

PENTRU ECONOMI

Cum vindecăm disenteria (scursoarea cu sânge) la viței?

În contra acestei boale, care se ivește foarte des mai ales primăvara, s'a încercat și se întrebunțază o mulțime de mijloace, nu însă totdeauna cu succes. O medicină și un tratament, care dă totdeauna rezultate bune, sunt următoarele: Vițelul îl luăm dela vacă și nu îl mai lăsăm să sugă. Ferbem urez în apă cât se poate de mult, până-ce devine ca o zamă mucoasă, din care turnăm pe gâtul vițelului bolnav câte un jumătate de litru de cinci ori pe zi. Afară de aceasta mai dăm vițelului de două-ori pe zi câte un clistir tot din zeamă de urez. Dacă boala este foarte înaintată, dăm vițelului în fie-care zi odată cu zama de urez câte un vîrf de cuțit de acid salicilic sau 15 picături de opiu. Acest remediu folosește și de regulă în 2—3 zile vițelul este vindecat.

Curățitul nucilor.

Nucul arare-ori are lipsă de a fi curățit de ramuri. Ne vom mărgini a îndepărta numai crengile uscate sau acelea care nu cresc în bună ordine. Fiindcă coroana nucilor se formează de sine singură, ne vom mărgini la cei tineri a îndepărta în fie-care primăvară numai ramurile ce au crescut prea jos pe trunchiu, ca el să rămână până la coroană de 1½—2 m. înalt și liber de ramuri. Vêrful lăstarului principal nu este ertat a-l îndepărta nici odată la nucii tineri. Curățiturile le vom face totdeauna primăvara și numai când nu ne mai putem aștepta la geruri. În nici un cas nu vom face tăeri earna, căci frigul ce intră în rana produsă poate face se peară întreaga plantă. Tot asemenea nu vom face curățiri după-ce seva (mustul) a început a circula (a se mișca) în pom, altcum rana începe a curge întocmai ca și la vița de viie și pomul slăbește încât poate chiar peri.

Curățiti brăsdarul și cormana plugului de rugină.

Dacă ne apucăm de arat, mai ales în pământuri argiloase, cu un plug care nu a fost folosit de multă vreme și brăsdarul și cormana sunt tare ruginite, totdeauna pământul se lipește de ele și ne trece o mulțime de timp până-ce le curățim. Dar chiar frecând cât de mult cormana, nu putem scăpa de acest rău, și plugul este mereu ridicat din brazdă sau nu merge îndestul de adînc, după-cum am dorii noi. Putem înlătura repede și sigur acest neajuns dacă ungem părțile ruginite cu carbolineum, care îl putem cumpăra în ori-ce prăvălie (boltă) de droguerie (unde se vînd: uleiuri, apiaturi, vopseli etc.) sau în apotecii. Carbolineul îl folosim scurt înainte de a folosi plugul. El disolvă (topește) la moment rugina și îndată ce vine în atingere cu pământul face ca suprafețele ruginite se devină lucii ca oglinda.

rugați a ne **înapoia îndată** Nrii trimiși, altcum îi **considerăm** ca **abonați.**

NOUȚĂȚI

»Reuniunea sodalilor români din Sibiu«, a arangeat Sâmbătă, la 28 Febr. o reprezentațiune publică, împreună cu cântări, teatru și joc. Corurile au fost dirijate de dl Candid Popa, învățător. Sau cântat mai multe piese de concert și s'a jucat piesa »Iorgu dela Sadagura« sau »Nepotul îi salba dracului«, comedie în 3 acte de V. Alexandri. Reprezentațiunea a avut deplin succes și petrecerea a fost foarte animată.

Moșie strămoșească recâștigată. Cetim în »Drapelul«, că dl Zeno Mocsonyi de Foen, mare-proprietar în Bulciu, a cumpărat pe seama fiului seu Antoniu aproape jumătate din bunul strămoșesc dela Foen, în preț de peste un milion de coroane.

Luptă de stradă în Constantinopol. Luni după amezai agenți de ai poliției turcești voină să facă arestări la o casă din apropierea agenței diplomatice a Bulgariei, cei din casă i-au împințat cu pușcături și i-au silit să se retragă. În urmă s'au reîntors cu ajutor de miliție și luând casa cu asalt, au intrat în ea, unde s'a încins luptă oribilă între căseni și între polițiști și soldații turci. La stârșitul luptei soldații au scos din casă doisprezece oameni, parte morți, parte răniți grav. Dintre soldați încă au fost uciși vr'o câțiva, ear' opt au fost răniți. Toți cei împușcați ori arestați cu ocaziunea acestei sângeroase perchișițiuni, sunt Bulgari macedoneni.

Cel mai mare proprietar de pământ, cum arată o foaie rusească e Țarul Rusiei, ale cărui moșii fac 51 milioane de hectare, ceea-ce corespunde aproape cu întreg teritoriul Franciei.

Răsbunare înfloritoare. În comuna Besenyő în una din nopțile trecute a ars scrum moara de vânt a lui Sidó András. Când oamenii sosiți la stîns au isbit pe la miezul nopții să stingă jăratecul și să desfacă mormanul de bărne arse, au aflat între ele două trupuri de om arse scrum și ele. Unul era al feciorului lui Sidó, ear' celalalt al soției unui tiner însurățel din Besenyő. Gendarmeria deducând din aceasta, că focul a fost pus anume, a luat la răspundere pe Turi Ferencz, bărbatul muerii arse în moară, ear' acela a mărturisit, că el a pus focul. Simțise că soție-sa îl înșeală cu feciorul morarului și pândind'o a văzut'o cum și în seara aceasta s'a dus la el și s'au închis amândoi în moară. A dat deci foc morii, ca să ardă în ea pécătoasa de muere. Turi acum e arestat.

Modificarea legii asupra repausului de Duminecă. Foaia maghiară »A.kotmány« scrie, că ministrul de comerț va aduce, în cel mai scurt timp, o hotărîre, valabilă pentru 10 ani, în urma căreia ori-ce afacere comercială va fi oprită Dumineca. Foaia semioficioasă »Magyar Nemzet« spune din isvor sigur, că e adevărat, că ministrul se ocupă cu chestiunea repausului de Dumineca, dar'

aceasta nu va deveni așa iute lege și că despre timp de 10 ani nici vorbă nu poate fi. La aducerea hotărîrii în această chestie, va lua în considerare și pretensiunile celor interesați.

† Sabin Piso sen., protopresbiter gr.-or. al fostului tract Geoagiu II. și paroch emeritat al Sécărămbului, decorat cu crucea de aur pentru merite, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului în 27 Februarie a. c. în anul al 91-lea al etății și 70-lea al preoției.

† Basa Lajos, forestier reg. ung. în Szászsebes a reposat subit în ziua de 1 Martie a. c. A fost iubit și stimat de toți câți l-au cunoscut.

Fie-le țărîna ușoară și memoria binecuvîntată!

Asentările amânate. Ministrul apărării țării, baron Géza Fejérváry a dispus, că asentările să nu se înceapă anul acesta la 1 Martie, ci să se amâne pe Aprilie. Aceasta din cauză, că dieta n'a votat încă proiectul de lege despre urcarea contingentului de recruți.

Omor înfloritor. Se anunță din Timișoara, că Sâmbătă noaptea un omor înfloritor s'a petrecut în comuna Obad. Petru Cateu nu prea privea cu ochi buni că mamă-sa, care a ajuns văduvă, s'a măritat după Constantin Belenț. În noaptea aceea a avut loc o ceartă între ei doi și Cateu infuriat a luat un topor care-i stătea la îndemână și aproape a despicat în două pe tatăl său vitreg, care scaldat în sânge a murit pe loc. Cateu a fost a doua zi arestat.

Păoatul corteșului. La o judecatorie cercuală se pertracta săptămîna trecută pára unui corteș la alegerile dietale, care pe calea judecătii voia să-și scoată plata dela candidatul pentru care a corteșit. »Apoi cum v'a fost înțelesul cu dl candidat?« — întreabă judecătorul. »M'a luat, mă rog, cu ziua«, — »Și ce aveai să faci?« — »Multe de toate, mă rog. A trebuit să cutrier vr'o zece sate, pe simbrie cu ziua. Pe crișmar l'a plătit dl candidat, dar' de mine nici nu vrea să știe nimic. Cu toate-că eu mi-am făcut și păcate pentru dumnealui, așa că nici într'un an de zile nu mi-le voi putea ispăsi«, — »Cum păcate?« — întreabă mirat judecătorul. »Apoi așa, mă rog, că ori cu cine mă întâlneau, trebuia să-i mint, că om mai de omenie de cât dl candidat nu este pe întreg rotogolul pământului.«

Descoperirea unui nou ser contra ofticeii. Se raportează din Paris, că lui Dr. Marmorec, bacteriologul institutului Pasteurian din Paris, i-a succes să inventeze un ser [limfă] cu care oftica poate fi vindecată. Dr. Marmorec a tratat deja pe mai mulți bolnavi cu serul inventat de el, dintre cari unii s'au vindecat de tot.

În legătură cu aceasta înregistrăm și știrea dată din Chicago, conform căreia milionarul Rockefeller intenționează să facă o fundațiune de șapte milioane dolari (un dolar = 26 coroane 48 de fileri) pentru re-

munerarea aceluia care va inventa leacul sigur contra tuberculozei (ofticeii).

Impușcată pe scenă. O fată nostimă, din România, cum și ce fel nu știm, ajunsese mare actriță a teatrului din Varna. Zilele trecute, săraca, fiind-că n'a răspuns la amorul lui Nedelcof, colegul ei, acesta i-a tras câte va gloanțe chiar pe scenă.

Bivoli călcați de tren. Un tren de marfă a călcat la curba Fetești-Borcea, din România, trei bivoli, care se aflau pe linie. Din cauza aceasta trei vagoane din urmă au deraiat. Trenul accelerat plecat din București a sosit la Constanța cu o întârziere de peste o oră, timp, cât a trebuit să se curețe linia.

Exportul de cai al Austro-Ungariei în Africa-de-sud și Indii. După »Pester Lloyd« în cursul războiului sudafrican s'a expedit către Africa-de-sud prin portul Fiume 65.111 cai și anume: în anul 1900 pe 16 corăbii 15.034 cai, în 1901 pe 22 corăbii 20.990 cai și în 1902 pe 45 corăbii 30.317 cai. Caii au represintat o valoare totală de peste 35 milioane coroane. Acuma după terminarea războiului Ungaria își dă toată silința a face concurență strajnică cailor Australieni în India, unde încă se impoartă foarte mulți cai străini. Inceputurile acestor încercări se fi fost foarte satisfăcătoare.

Secerișul în Argentina e pe sfîrșite. Producțiunea grăului pe 1902—1903 se prețuește la 14 milioane m. m., din care cam 10 milioane să va putea exporta. Anul trecut producțiunea a fost numai de 7 milioane m. m. din care s'au exportat 3 milioane 150.000 m. m. Astfel de recoltă bogată n'a fost acolo de 7 ani de zile, calitatea lui însă nu e dintre cele mai bune, din cauza multelor ploii.

Circulația mărfii între Ungaria și Austria în 1902. În anul trecut s'a exportat din Ungaria în Austria, afară de metale nobile și bani, marfă în preț de 949.115.818 cor., pe când în anul 1901 exportul a fost de 910.328.015 cor., așa că în 1902 acela a crescut cu 38.787.803 cor. Din Austria s'a importat la noi în 1902 marfă de 786.106.093 cor., așadar și importul a crescut cu 4.444.210 cor.

Toată lumea știe, că sēmânța de napi de vite a lui Mauthner dă recolta cea mai bună, că sēmânța de legume a lui Mauthner e cea mai bună și că sēmânța de flori a lui Mauthner dă cele mai frumoase flori. Cu un cuvînt: Sēmênțele lui Mauthner sunt cele mai bune, dau recolta cea mai abundentă și sunt uimitor de iettine.

Călındarul vechiu și nou al săptămînei.

Dumineca Lăsatului de brînză, gl. 4, sft. 7.

Dum.	23 S. Muc. Policarp	8 Ioan Bog.
Luni	24 † Afl. c. S. Ioan Bot.	9 C. Met. c. i.
Marți	25 Păr. Tarasie Arch.	10 40 Muc.
Merc.	26 Păr. Porfirie Episc.	11 Meracliu
Joi	27 P. Procop. Decap.	12 Gregoriu
Vin.	28 Cuv. Păr. Vasiliu	13 Rosina
Sâmb.	1 M. Eudochia	14 Matilda.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 15—21 Martie n. 1903.

Luni	16. Sighișoara. Vințul-de-sus. Ciuc-Sân-Domocoș.
Marți	17. Baia-mare.
Mercuri	18. Bolcaci. Odorh.-Sécuesc. Baia-de-Criș.
Joi	19. Apoldul-mare. Paraid. Agărbiciu. Górcsón. Miclosa. Mănăsturul-unguresc. Mortisdorf. Uzon. Vaidahazs. Vaida-Cămăraș. Timișoara.
Vineri	20. Mediaș. Silvașul-de-sus.
Sâmbătă	21. Orlat. Erdő-Szt.-György.

Cursul pieții din Budapesta

— in 4 Martie n. 1903 —

Per 50 kgr.		Per 100 kgr.	
Grâu . . .	7.70— 8.40	Miere . . .	100.00—120.00
Sécără . . .	6.70— 6.90	Ceară . . .	130.00—140.00
Orz	5.17— 5.90	Nuci	30.00— 60.00
Mei	5.75— 6.00	Cartofi roza	5.40— 6.00
Ovės	6.20— 6.50	Cart. galb.	5.00— 5.75
Cucuruz . .	5.90— 6.15	Ceapă roșie	3.00— 6.80
Rapită . . .	10.00— 10.50	Usturoi . .	12.00— 16.00
Trifoi . . .	56.00— 71.00	Piper n . .	123.00—148.00
Lucernă . .	46.00— 54.00		
Mohor . . .	9.50— 10.50		
Măzărliche	7.00— 7.50		
Fasole . . .	7.50— 12.00		
Mazere . . .	6.00— 7.00		
Mazăr. coj.	11.00— 13.00		
Linte	10.00— 13.00		
Păsat	5.75— 6.00		
Mac	27.00— 29.00		
Sēm. de in	00.00— 00.00		
S. de cânep.	8.75— 9.50		
Prune . . .	12.25— 17.00		
Lictar . . .	15.00— 17.50		
Untură . . .	75.00— 75.50		
Slănină . .	63.50— 65.50		
Zahar brut	22.05— 22.00		
Cafca lava	72.00—116.00		
Caf. Santos	34.00— 36.00		
Caf. Portor.	76.00—120.00		

Piment . .	62.00— 82.00
Cassia . . .	86.00— 98.00
Cuișoare . .	92.00—100.00
Ghimber . .	75.00—142.00
Paprică . . .	70.00—180.00
Ulei de in	73.00— 75.00
„ de rap.	64.00— 66.00
„ de lem.	129.60—148.00
In brut . . .	00.00— 00.00
Cânep. br.	64.00— 70.00
Lână nsp.	120.00—124.00
Migdale . .	175.00—250.00
Smochine	30.00— 38.00
Alune	138.00—142.00
Stafide V.	60.00— 70.00

Per 100 Litr.	
Unt proasp.	1.50— 2.16
Caș Emental	2.10— 2.20
„ Groer	1.20— 1.40
„ Trapist	1.20— 1.50
„ Liptau	0.88— 1.30
Brânz. de oae	1.10— 2.40
Bumbac bal.	00.00—00.00
Portoc. lada	6.50—12.50
Lămâi . . .	5.50— 6.50
Ouă (1440) lada	68.00—70.00

Prețul făinei din 4 Martie n. 1903.

Per 50 kgr.					
0	1	2	3	4	5
12.50	12.20	11.80	11.50	11.20	10.60
6	7	7 1/2	8	Tărățe	
10.20	9.30	8.50	5.30	4.05	

Prim-colaborator: **Const P. Barcianu.**
Redactor-responsabil: **Aurel P. Barcianu**

De arëndat

o prăvălie cu licență pentru **boltă, trafică și măcelărie**, dimpreună cu case mobilate, curte și grădină, situate la Ulița-mare în mijlocul satului

Balomir u. p. **Alkenyér.**

A se adresa acolo la proprietarul

Avram Muntean.

(171) 1-1

Sz. 124—1903. kir. végrh. (173)

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alolirott kir. bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírósnak 1902. évi V. 836 sz. végzése folytán Dr. Vlad Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pénz- és hiteltintézet részvénytársaságnak Okolisan Szimion és társai nagy-denki lakosok ellen 196 kor s jár. iránti foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül és lefoglalt és 1118 koronára becsült, lóvak, ökör, tehének, borjúk, juhok, szekér, széna, szalma, buza és egyéb nem igényelt ingóságok bírói árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírósnak 1902. évi V. 836/2 sz. végzése folytán 196 kor. tőke, ennek 1901. évi július hó 18-tól 6% kamatai, eddig összesen 53 kor. 68 fill. megállapított, valamint ezuttal 4 kor. 10 fillér árverés kitűzetési költségek erejéig Nagy-Denken Teakoi Avram ados lakásán leendő eszközzésére 1903. évi márczius hó 16 napjának d. e. 8 órája tűzetik ki, a midőn is a fentti ingók esetleg becsáron alól is azonban csakis készpénz mellett fognak eladtni. A befolyandó vételár pedig bírói letétbe fog helyezettetni.

Kelt Szászvároson, 1903. évi febr. 21-én.

Rácz Árpád, kir. bir. végr.

„HUNEDÓRA“ insoțire de anticipațiune și credit în Deva.

CONVOCARE

Domnii participanți ai insoțirii de anticipațiune și credit „Hunedóra“, să invite în virtutea §§-lor 23 și 24 ai statutelor la a **XVIII-a adunare generală ordinară**, ce se va ținea în Deva **Duminică la 1 Martie st. n. 1903** la 2 ore d. a. în localul insoțirii.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt :

1. Alegerea unui președinte, a unui vice-președinte, precum a doi secretari și doi scrutinători.
  2. Raportul direcțiunii cu privire la activitatea consiliului administrativ și la starea casei insoțirii (bilanțul) pe anul 1902, raportul comisiei de supraveghiere și hotărîrea asupra profitului curat.
  3. Statorirea bugetului pe anul 1903.
  4. Alegerea comisiei de supraveghiere pe timp de un an.
  5. Eventuale propuneri (§. 29).
- In lipsa membrilor receruti — de peste jumătate a părților fundamentale — adunarea se va ținea în sensul §-lui 25 din statute la 11 Martie a. c. tot la timpul și în localul indicat.
- Domnii participanți pot lua parte sau în persoană, sau prin plenipotențiatii lor, cari asemenea au să fie participanți fundamentali (§. 26); nime nu poate exercita însă mai multe de 20 voturi (§. 10).
- In timpul încheierii bilanțului insoțirea a avut 319 părți fundamentale à 100 cor. 31.900 cor. Din ședința consiliului administrativ al insoțirii „Hunedóra“ ținută în Deva la 4 Febr. 1903.

Alexandru Moldovan sen. m. p.,
vice-director

Alexandru Moldovan iun. m. p.,
secretar.

Active. Contul bilanțului pe anul 1902. Pasive.

	cor.	fil.		cor.	fil.
1. Casa în numărar	10.038	40	1. Părți fundamentale	31.900	—
2. În cambii	214.144	80	2. Depun. spre fructific. și int. capit.	250.557	39
3. În obligațiuni	107.126	—	3. Fondul de rezervă	19.000	—
4. Realități	2.371	52	4. Fondul de res. special	6.000	—
5. În mobiliar; det. 10%	429	46	5. Reescompt	18.000	—
6. În conturi debitoare	2.672	49	6. Conturi creditoare	1.997	80
			7. Profit curat	9.327	48
	336.782	67		336.782	67

Spese. Contul profitului și perderilor pe anul 1902. Venite.

	cor.	fil.		cor.	fil.
1. Interese la depuneri	14.189	06	1. Interesele de escompt și obligațiuni	24.241	86
2. Interese de reescompt	1.291	50	2. Provisiuni	6.183	88
3. Salare	4.320	—	3. Accidențe diverse și interese de întârziere	4.920	20
4. Spese diverse (recuise de cancelarie, încălzit, luminat, serviciu etc.)	1.514	64			
5. Contribuțiune	3.415	44			
6. Timbru	14	82			
7. Taxe de prezență	806	—			
8. Chirie	420	—			
9. Deteriorarea mob. cu 10%	47	—			
10. Profit curat	9.327	48			
	35.345	94		35.345	94

Deva, la 31 Decembrie 1902.

Ioan Lazariciu m. p.,
cassar.

Alexandru Moldovan sen. m. p.,
vice-director.

Ioan Simionășiu m. p.

Subsemnata comisiune de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am găsit în consonanță cu cărțile și exacte.

Deva, la 11 Februarie 1903.

Alexandru Petreu m. p.

Dr. Silviu Moldovan m. p.

Romul Cutean m. p.

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în **BUDA-PESTA.**

Cancelaria și depozitele: **Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.**

(139)

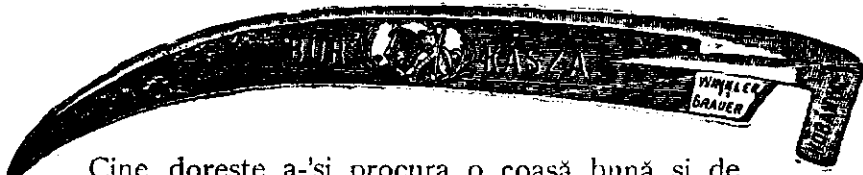
Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

9—52

Winkler & Grauer din Kőbánya-Budapesta

sunt singurii și exclusivii vânzători și expeditori ai coaselor cu marca „BUR”, din cea mai mare fabrică de coase din lume.

Cine dorește a-și procura o coasă bună și de încredere ceară mai nainte prețul-curent ilustrat dela su^snumita și renumita firmă, care îl trimite gratis și franco. Cererile se fac prin o carte postală. Lunile de iarnă sunt cele mai potrivite pentru adunarea comenzilor! Celor, care le adună se dă proviziune potrivită! Garanță deplină. Serviciu conștientios! — Mai multe mii scrisori de mulțumită și de comande ulterioare stau la dispoziția celor interesați.

(154) Un briciu de Transvaal costă 1 fl. 50 cr. 7-20

ANUNȚ.

„Cassa de păstrare în Mercurea”
societate pe acții

acoardă împrumuturi ipotecare dela suma de cor. 5000 în sus cu 7% interese, fără a reflecta la proviziune, la spese de manipulare și de scris.

(Szerdahely) Mercurea, la 1 Ian. 1903.

(157) 6-10

Diracțiunea.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

e a se da împreju- vindecă boale vechi de ani.

(142) de 20

8-17

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, ametele, fructuri de ureche, bătăie de inimă, sgârșituri de inimă, asma, auzul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischius, vâd în fat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuiesc cu multitudine invențiunea mea și oricine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimit bani. Unde o i-c-e-i curare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost officios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprătit și cercetat. Deja estinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndeschi.

Pretul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Pretul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și în i de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

„AGRICOLA”

însoțire economică de magazin și anticipații

(143)

și-a început activitatea în piața din

4-26

HUNEDOARA.

Cancelaria însoțirii se află în piață: casele Doamnei ved. POPOVICI.

Magazinul însoț. se află în piață: casele MÁTYÁSFFY.

Însoțirea „Agricola” cumpără și vinde produse agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovės, țărițe, etc.

Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avansuri pe bucate, efecte și prețioase (giuvacricale).

Primește aurării și argintării în afaceri de lombard și ia acoperire de conturi-courente.

Primește depuneri spre fructificare cu 6%.

Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisație.

Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.

Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plătiri în rate.

In sfârșit îngrijește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

Cel mai mare deposit de ciasornice, giuvaeruri și obiecte de aur și argint în

Transilvania

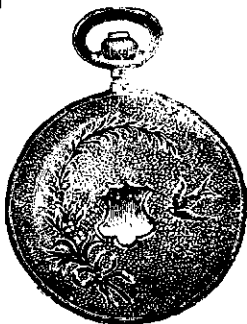
(144)

la

4-26

Iulius Erős

în Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 3 (Palatul Transilvania).

Tot felul de ciasornice, giuvaeruri de aur și argint, podoabe bisericesti etc

Toate obiectele bine și frumos lucrate, icstine, cu prețuri fixe.

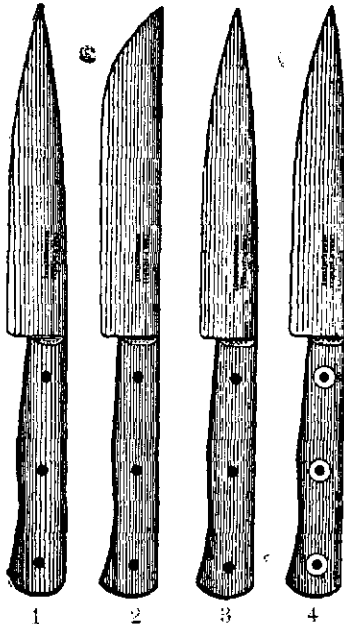
Serviciu prompt și conștientios.

La cerere se trimite preț curent bogat ilustra.

La „Pannonia” cafea și restaurațiune din Orăștie
1 litr. Pelin costă 50 cr.

Editor-proprietar Aurel P. Barcianu.

Cuțite de bucătărie

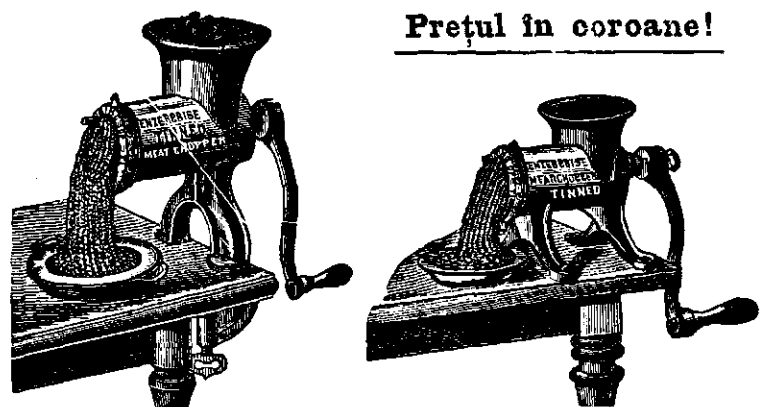
1 2 3 4

Cuțite cu garanție pentru fiecare bucată.

(141)

Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Prețul în coroane!

Mărimea	Forma RR S UU			Forma SS U T.			
	R	RR	S	SS	U	UU	T
Toacă în o minută klg.	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/4	1 3/4
1 bucată mașină	K 5.40	7.86	9.—	8.50	13.38	15.80	29.50
1 cuțit de rezervă	K —.70	—	—	—	—	—	—
1 placă găurită de res.	K 1.—	—	1.50	1.50	—	—	—

Mașina T este provăzută cu roată.

Fiecare bucată, care s'ar dovedi ca prea tare sau prea moale la întrebuintare, se schimbă cu alta.

Lungimea tășului	17	19	21 cm.
Figura 1	K —.—	—72	—86
„ 2	K —.56	—68	—80
„ 3	K —.56	—68	—80
„ 4	K —.64	—76	—90

CAROL F. JICKELI, SIBIU

9-52

Tip. Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.